Ümumi məlumat	**Fənnin adı, kodu və kreditləri sayı**	AZLL 520 - Morfoloji analiz 3 kredit, 6 AKTS	
	Departament	Dillər və ədəbiyyatlar	
	Proqram (bakalavr, magistr)	Magistratura	
	Tədris semestri	2024/2025-ci tədris ilnin payız semestri	
	Fənnitədris edən müəllim (lər)	Fil.ü.f.d. Reyhan Mədətova	
	E-mail:	Nuran2107@mail.ru	
	Telefon:	0505747612	
	Mühazirə otağı/Cədvəl		
	Məsləhət saatları	Tələbələrlə razılaşdırılmış vaxtda	
Prerekvizitlər			
Tədris dili	**Azərbaycan dili**		
Fənnin növü (məcburi, seçmə)	**Məcburi**		
Dərsliklər və əlavə ədəbiyyat	Q.Kazımov Müasir Azərbaycan dili (morfologiya) Bakı, 2003 M.Hüseynzadə Müasir Azərbaycan dili Bakı, 1990 Müasir Azərbaycan dili III hissə, Bakı,2007 XəlilovB. Azərbaycan dilinin morfologiyası. Bakı,2014 Müasir Azərbaycan dili II Bakı,1988		
Tədris metodları	Mühazirə	+	
	Qrup müzakirəsi	+	
	Praktiki tapşırıqlar	+	
Qiymətləndirmə	**Komponentləri**	**Tarix/son müddət**	**Faiz (%)**
	Aralıq imtahanı		30
	Fəallıq və davamiyyət		15 (10+5)
	Tapşırıq		5
	Final imtahanı		40
	Təqdima		10
	Yekun		100
Kursun təsviri	“Morfoloji analiz” kursunda söz yaradıcılığı kök və şəkilçi, şəkilçilərin dildəki roluna görə, variantına görə, yerinə görə növləri, leksik və qrammatik şəkilçilərin omonimliyi, müasir Azərbaycan dilində mövcud olan əsas nitq hissələrinin qrammatik kateqoriyalarının, köməkçi nitq hissələrinin morfoloji analiz qaydaları nəzəri və praktik şəkildə öyrəniləcək.		
Kursun məqsədləri	Bu kurs çərçivəsində Azərbaycan dilindəki sözlərin qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinin öyrənilməsinin nəzəri-metodoloji problemləri öyrədilir. Kurs dilimizdəki sözlərin (leksemlərin) sözdəyişmə paradiqmasının aktual məsələlərindən, söz haqqında qrammatik təlim kimi Azərbaycan dili morfologiyasının nəzəri əsaslarından bəhs edir. Habelə nitq hissələri nəzəriyyəsinin əsas müddəaları və Azərbaycan dilinin morfoloji quruluşu magistrlərə elmi-metodiki aspektdə öyrədilir. Hər bir nitq hissəsinin morfoloji aspektə təhlili, sözləri kök və şəkilçiyə ayıraraq onların söz tərkibində oynadığı rol və məzmun, qrammatik kateqoriyaların morfoloji təhlil zamanı əsas xüsusiyyətləri öyrənilir.		
Tədrisin (öyrənmənin) nəticələri	1. Azərbaycan dili sözlərinin morfoloji təhlili üçün xüsusi məlumat bazalarını hazırlama bacarığı; 2. Azərbaycan dilçiliyinin son nailiyyətləri nəzərə alınmaqla sözün tərkibi, morfem anlayışı, kök və şəkilçi morfemlər, nitq hissələri, onların təsnifi prinsipləri, qrammatik xüsusiyyətləri, mühüm morfoloji kateqoriyaları, feillərin təsrif sistemi və s. məsələləri tələbələrə öyrətmək; 3. dilin morfoloji quruluşu, qrammatik məna və qrammatik forma anlayışlarını elmi məntiqlə tələbələrə mənimsətmək; 4. müəyyən cümlənin və ya bütöv mətnin komponenti kimi sözü (söz-formanı) morfoloji təhlil etmə vərdişləri;		

	5. ayrı-ayrı nitq hissəsi daxilindəki morfoloji kateqoriyaları təhlil etməyi; 6. sözün aid olduğu nitq hissəsini (morfoloji və sintaktik baxımdan) səciyyələndirməyi; 7. köməkçi nitq hissələrinin morfoloji analiz zamanı əsas xüsusiyyətlərini nəzərə almağı.
Qaydalar (Tədris siyasəti və davranış)	Fəallığa görə veriləcək bal magistrin sual-cavabda iştirakına görə verilir. Davamiyyətə görə bal verilməsində tələbənin dərsdə ardıcıl iştirakı və dərsdə özünü qaydalara uyğun aparması nəzərə alınır. Üzürsüz buraxılan 2 dərs üçün 1 (bir) bal çıxılır. Fənnin tədrisi zamanı verilən ballara aydınlıq gətirsək; **Aralıq imtahanı - 30(**imtahanda tələbələrin biliyi çalışmalar üzərində iş və ya klassik suallar vasitəsilə yoxlanılır) **Fəallıq – 10** (dərs zamanı sual-cavabda və keçilən mövzu ilə bağlı müzakirələrdə iştiraka görə verilir) **Tapşırıqlar - 5** (ev tapşırıqlarının yerinə yetirilməsinə görə verilir) **Təqdimat-10** Keçilən mövzulardan biri ilə bağlı təqdimatın hazırlanması. Mövzu ilə haqqında elmi araşdırma **Final imtahanı - 40** (imtahanda həm klassik suallar, həm də test tapşırıqları verilir) **Davamiyyət - 5** (Davamiyyətə görə bal verilməsində tələbənin dərsdə ardıcıl iştirakı və dərsdə özünü qaydalara uyğun aparması nəzərə alınacaqdır. Üzürsüz buraxılan 2 dərs üçün 1 (bir) bal çıxılacaq) **İmtahan haqqında:** 1. İmtahana hazırlaşarkən dərslərdə götürülmüş qeydləri öyrənməklə yanaşı, dərsin iş planında göstərilmiş ədəbiyyatlara, o cümlədən əlavə mənbələrə də müraciət etmək lazımdır. 2. İstifadə ediləcək ədəbiyyatın bir qismi tərəfimizdən təmin ediləcəkdir.

Cədvəl (dəyişdirilə bilər)

Həftə	**Tarix (planlaşdırılmış)**	**Fənninmövzuları**	**Dərslik/Tapşırıqlar**
1.	16.09.24 16.09.24	1.Morfoloji analiz fənni morfologiyanın tərkib hissəsi kimi. Morfem anlayısı. 2.İsim. Qrammatik xüsusiyyətləri.	MAD.III 5-16 MAD.III 16-19 MAD.III. 19-26
2.	23.09.24	3.İsmin quruluş və mənaca növləri	MAD.III 26-37
3.	30.09.24 30.09.24	4.İsmin qrammatik kateqoriyaları və onlar üzərində morfoloji analiz 5.Sifət. Sifətin quruluşca növləri.	MAD.III. 37-64 MAD.III. 64-78
4.	07.10.24	6.Sifət düzəldən şəkilçilərin orfoqrafiyası	
5.	14.10.24 14.10.24	7.Sifətin dərəcə kateqoriyası 8.Sifətin morfoloji analizi	MAD.III. 78-82
6.	21.10.24	9.Bədii ədəbiyyatdan seçilmiş nümunələr üzərində isminvə sifətin morfoloji analizi	

7.	28.10.24 28.10.24	10.Say. 11.Sayın morfoloji analizi	MAD.III.82-95
8.	04.11.24 04.11.24	12.Bədii ədəbiyyatdan seçilmiş nümunələr üzərində morfoloji analizi 13Aralıq imtahanı	
9.	11.11.24	14.Əvəzlik. Əvəzliyin morfoloji analizi	MAD.III.95-118
10.	18.11.24 18.11.24	15.Feilin quruluşca növləri 16.Feilin qrammatik məna növləri	MAD.III.118-136 MAD.III.137-154
11.	25.11.24	17.Feilin şəkilləriTəsriflənən feillərin morfoloji analizi	MAD.III.162-178
12.	02.12.24 02.12.24	18.Təsriflənməyən feillər: Məsdərin morfoloji təhlili 19.Feili sifət və feili bağlamanın morfoloji təhlili	MAD.III.179-183 MAD.III. 183-200
13.	09.12.24	20.Zərf. Zərfin morfoloji analizi	MAD.III.200-217
14.	16.12.24 16.12.24	21.Köməkçi nitq hissələri. Köməkçi nitq hissələrinin morfoloji analizi 22.Bədii ədəbiyyatdan seçilmiş nümunələr üzərində sözlərin morfoloji analizi	MAD.III.218-260
15.	23.12.24	23.Təqdimat	
		Final imtahan	